

Särskilt yrkesskicklig

”En bekräftelse på att jag gör ett bra jobb.”

Rättslig hjälp

”Utan Vårdförbundet hade jag inte jobbat som sjuksköterska idag.”

Personcentrerad vård

Då behövs även personcentrerat ledarskap.

Vi är vården

Vårdförbundets Årsberättelse 2019

”Ensam är inte stark”

För barnmorskan Nathalie Srafa är det en självklarhet att vara medlem och förtroendevald.

Förbundsstyrelsen

Under 2019 har Vårdförbundets förbundsstyrelse bestått av:

Förbundsordförande

Sineva Ribeiro, Västra Götaland

Vice förbundsordförande

Ann Johansson, Stockholm
Ragnhild Karlsson, Östergötland

Förbundsledamöter

Catrin Johansson, Västerbotten
Jane Stegring, Stockholm
Jani Stjernström, Västmanland
Madelene Meramveliotaki, Skåne
Marie-Charlotte Nilsson, Skåne
Michel Silvestri, Gotland
Peter Blom, Värmland
Åsa Mörner, Örebro

Förhandlingsåret 2019

11 januari: Tre kollektivavtal tecknas med Almega Vårdföretagarna på privat sektor: Bransch D (företagshälsövård), Bransch E (vård, behandling, omsorg) samt Bransch F (äldreomsorg). Avtalet innehåller sänkt veckoarbetstid vid nattarbete och bättre möjlighet till utbildningsanställningar. Gäller retroaktivt från 1 januari.

16 januari: Förhandlingar inleddes med SKL/Sobona om nytt centralt kollektivavtal för anställda i regioner, kommuner och kommunala bolag.

1 april: Avtalet HÖK 16 med SKL/Sobona löper ut. Avtalet förlängs och medlarna kopplas in efter månader med tuffa förhandlingar.

16 maj: Det nya avtalet HÖK 19 tecknas efter att Vårdförbundet, SKL och Sobona antagit medlarnas bud. Avtalet innehåller en löneprioritering av särskilt yrkesskickliga, sänkt veckoarbetstid för alla vid nattarbete samt partsarbeten om karriärmodeller, förbättrad löneprocess, önskvärd lönestruktur och hälsosam arbetstidsförläggning.

4 december: Principöverenskommelse mellan parterna inom offentlig välfärdsssektor om turordningsregler och förbättrat omställningskydd.

Vårdförbundets Årsberättelse 2019

Projektledare: Elin Sundh

Redaktör: Sophie Ekman

Produktion: OTW

Layout: Kristian Strand

Tryck: Stibo Complete

Omslagsbild: Gustav Gräll

Sineva Ribeiro och Nadja Ståhl.

Foto: Magnus Glans

Tips!

I tidslinjen på följande sidor sammanfattar vi några av årets händelser.

Tillsammans kan vi göra skillnad

” En sak står klar för oss på Vårdförbundet: ensam är inte stark. Tillsammans är alltid bättre – då ger vi varandra kraft att bli riktigt starka och det är då vi kan påverka och förändra.”

Tillsammans – med 114 033 barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor – har vi under 2019 lyft behov och drivit förändring. Men vi behöver fler som engagerar sig som förtroendevalda och driver frågorna på plats, där vi jobbar.

Tillsammans jobbar vi för bättre villkor. Vården är många drömbransch, men villkoren måste bli bättre för att locka fler studenter och säkra hållbara arbetsliv. Idag fyller vi inte alla utbildningsplatser och i bästa fall tar 80 procent examen. Det innebär att vi kommer att sakna kollegor i framtiden.

Tillsammans jobbar vi för högre lön. Det är alldeles för liten skillnad i lön mellan den som

är ny i yrket och den som har lång erfarenhet. Så kan vi inte ha det. Vår kunskap måste uppvärderas – inte minst inför omställningen till personcentrerad vård. År 2019 slöts kollektivavtalet HÖK 19 som premierar de särskilt yrkesskickliga. Nu jobbar vi för att ännu fler ska få högre lön.

Tillsammans utvecklar vi vården. Det omfattar även att arbeta för jämlika utbildningar i hela landet och en bättre samverkan mellan lärosäten, studenter och verksamheter. Och det omfattar att ständigt stötta våra medlemmar, som i rättstvisterna du kan läsa om på sidan 6.

Tillsammans sammanfattar vi 2019 och blickar in i 2020. Vill du höra mer? Lyssna på vår podd på vardforbundet.se/arspodden

Sineva Ribeiro

Förbundsordförande Vårdförbundet

Nadja Ståhl

Ordförande Vårdförbundet Student

Från 5 maj tar Nathalie över vårt instagramkonto för att dela sin arbetsvardag. Följ oss på @vardforbundet

Foto: Gustav Gräll

Ensam är inte stark

Nathalie Srika, barnmorska och förtroendevald, gick med i Vårdförbundet redan när hon pluggade till sjuksköterska.

– Det är viktigt att vara med och påverka sin arbetsituation. Vårdförbundet har en sådan kraft för att vi är många, säger Nathalie.

Sedan två år är Nathalie Srika barnmorska på förlossningen på Södersjukhuset (BB SÖS) i Stockholm – och hon älskar varje dag på jobbet.

– Det är magiskt att få vara med under en familjs största stund i livet.

Redan som sjuksköterska var Nathalie förtroendevald på sin avdelning. Med pågående varsel och neddragningar inom vården tycker hon det är viktigt att fortsätta vara med och påverka. Lönefrågan är högt

prioriterad: barnmorskor är fortfarande underbetalda. Och de jobbar ofta under stor press och inte sällan utan paus.

De förtroendevalda på SÖS har ett nära samspel.

– Det är avgörande att vi är många förtroendevalda, för då kan vi göra fler och större förändringar. Vi jobbar med både stora och små frågor, allt från lönekriterier till att vi vill ha andra handskar – för att vi ska ha en draglig arbetsmiljö, säger Nathalie.

Med ett stressigt, krävande jobb är

Nathalies 3 främsta skäl att vara förtroendevald:

1. Du får vara med och påverka arbetsvillkor, arbetsmiljö och löneutveckling.
2. Du får gå utbildningar som du har nytta av både i arbetslivet och privat.
3. Du är aldrig ensam. Vårdförbundet stöttar i allt.

arbetsmiljön avgörande för trivseln. Och det är extra viktigt att studerande och nyutexaminerade går med i Vårdförbundet.

– Som ny handlar det om att påverka resten av sitt arbetsliv. Vi måste hjälpas åt och jobba för en bättre arbetsmiljö, annars kommer vi inte att orka jobba.

Nathalie har många kollegor som har gått ner i arbetstid för att orka med skiftarbete, i kombination med familjeliv.

Själv ser hon bara fördelar med att vara förtroendevald:

– Jag får lära mig saker jag annars inte lärt mig, sitta med i möten jag annars inte blivit inbjuden till, och jag får framför allt säga vad jag tycker. Min åsikt framförs sedan i ett protokoll som redogör för var våra yrkesgrupper står i de aktuella frågorna.

För Nathalie är det en självklarhet att fortsätta vara engagerad i Vårdförbundet och kunna göra sin röst hörd. Och hon uppmuntrar kollegor att göra detsamma.

– Det sker mycket förändringar nu, till exempel 2017 stängdes förlossningen på Sollefteå sjukhus. I sådana lägen är det extra viktigt att vara medlem. Ensam är inte stark – Vårdförbundet har en sådan kraft för att vi är många. Vi vill alla samma sak, vi vill ha bättre arbetsmiljö och ökad lönespridning – oavsett om vi är barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor eller sjuksköterskor, säger Nathalie.

Vill du liksom Nathalie också bli förtroendevald? Läs mer på vardforbundet.se/fortroendevald

Sinevas Sverige-turné januari till december

Under 2019 besöker förbundsordförande Sineva Ribeiro förtroendevalda på 12 arbetsplatser runt om i Sverige. Hon pratar fackliga frågor med både befintliga och potentiella medlemmar. Se filmen som visar besöken!

3 januari

Svenska sjuksköterskors röst stärks internationellt när Vårdförbundet tillsammans med Svensk sjuksköterskeförening (JSNO) blir fullvärdig medlem i internationella sjuksköterskeorganisationen ICN.

1 februari

Vårdförbundet startar avtalsförhandlingar med SKL och Sobona.

Detta hände 2019

Jacqueline Diaz

Jobb: Utvecklings-
sköterska inom CT
Datortomografi på
NKS

Familj: Man och två
döttrar

Bor: Solna

Särskilt yrkesskicklig

Jacqueline Diaz arbetar som utvecklingssköterska och har många års erfarenhet inom CT Datortomografi. 2019 blev hon, välförtjänt, bedömd som särskilt yrkesskicklig.

– Det är en bekräftelse på att jag gör ett bra jobb, säger Jacqueline.

Att Jacqueline Diaz blev röntgen-sjuksköterska är ingen slump. – Min syster var röntgensjuksköterska och jag blev nyfiken när hon berättade om sitt jobb. Det lät spännande och utmanande.

År 1998 började Jacqueline studera på vad som då hette Sjuksköterskeutbildning med inriktning mot diagnostisk radiologi, för att gå i systemens fotspår. Sedan examen har Jacqueline jobbat som röntgensjuksköterska på NKS, men hon har alltid haft ett driv att fortsätta utvecklas. För fyra år sedan blev hon utvecklingsköterska.

– Tjänsten blev en morot för att ta en magisterexamen. Du ska kunna utvecklas. Det gör du inte bara i praktik utan du måste också göra det i teori, menar Jacqueline.

Siktet är inställt på att forska inom CT Datortomografi.

– Det finns enorma möjligheter att påverka hur du utför vissa undersökningar. Jag vill sänka stråldoserna och fortfarande bibehålla bra bildkvalitet, förklarar hon.

Redan när de två döttrarna var små läste Jacqueline vidare i mån av tid.

– Det blev enstaka kurser. I sommar ska jag till sist ta min magisterexamen. Orkar jag tar jag masterexamen sedan.

Fortfarande brinner hon för mötet med patienterna.

– Jag älskar att jobba med patienter. Varje möte är spännande, även om det är kort. Om patienten går härifrån med ett leende har jag gjort ett bra jobb.

År 2019 trädde det nya centrala avtalet, HÖK 19, i kraft. Avtalet innehåller en prioritering av särskilt yrkesskickliga, något som Jacqueline bedömts vara.

– Det har inte att göra med hur många år du har jobbat, utan det handlar om vad du gör för att bli bra på det du gör.

Jacqueline har jobbat hårt för att förtjäna bedömningen särskilt yrkesskicklig genom de senaste årens flytt och kaos på NKS, men säger blygsamt:

– Alla är yrkesskickliga; jag har många duktiga kollegor här. Dubbelt så många förtjänar att bedömas som särskilt yrkesskickliga, tycker jag.

Detta är HÖK 19

Den 16 maj 2019 tecknade Vårdförbundet ett nytt centralt 3-årsavtal, HÖK 19, för dig som arbetar i region, kommun och kommunalt bolag. Avtalet innehåller:

- Prioritering av särskilt yrkesskickliga. Vårdförbundets mål är 10 000 kr mer/månad under avtalsperioden.
- Sänkt veckoarbetstid vid nattarbete.
- Partsarbeten: karriärmodeller, löneprocessen, önskvärd lönestruktur och hälsosam arbetstidsförläggning.

Läs mer om HÖK 19 på vardforbundet.se/hok19

Enligt chefen på sektionen står särskilt yrkesskicklig för ”en person som arbetslivet inte klarar sig utan”, en utvecklingsköterska eller sektionsledare som är spindeln i nätet.

– När du går i korridoren och alla frågar dig om någonting, när du är den som löser problemen på avdelningen, då är du särskilt yrkesskicklig, förklarar Jacqueline.

Tanken är att de särskilt yrkesskickliga ska bli specialistsjuksköterskor. Planer finns på en tvåårig påbyggnadsutbildning för att bli specialist inom sitt område.

Vill du göra karriär ger Jacqueline rådet att engagera sig.

– Nischa dig inom något specifikt. En del gillar CT, en del MR och en del ultraljud. Bli duktig på det lilla du gör och bygg på den biten. Det finns många områden du kan specialisera dig inom. Men utvecklingen ska hänga ihop med lönen. Vi får många unga, hungriga tjejer och killar som ger allt de har och sedan slutar. Kompetens, kunskap, erfarenhet och lön måste gå hand i hand.

Mer karriärinspiration: vardforbundet.se/lenaberg

16 maj

Avtalet HÖK 19 tecknas efter att Vårdförbundet, SKL och Sobona antagit medlemarnas bud.

30 juni

Rekordmånad! 530 nya medlemmar anslöt.

8 november

Förtroendevalda Ingrid Mannerfalk i Lund vann vårdgalans nyinstiftade rekryteringspris. Läs hennes vinnartips på vardforbundet.se/arsberattelse-2019

9 november

Grattis Nadja Ståhl från Luleå, ny ordförande för våra studenter!

Foto: Privat

Hallå där ...

... Andreas Malmgren, Malmö, hur hamnade du inom vården?

– Jag har alltid velat jobba inom vården. Jag valde att utbilda mig till biomedicinsk analytiker och jobbar som en av ”vårdens detektiver”. Vi står för 70 procent av all diagnostik.

Vad har du för utbildning?

– Efter min magisterexamen vid Malmö Universitet började jag doktorera 2012 vid Lunds universitet. Målet är att disputera 2021 inom kvinnligt idrotts hjärta; hur träning påverkar hjärtats storlek och funktion.

Hur jobbar du idag?

– Jag arbetar kliniskt på heltid, forskar samt utbildar och handleder som klinisk lärare. Det är det bästa av tre världar. Jag blir en bättre analytiker eftersom jag forskar, min forskning kommer patienterna till gagn, och jag blir en bättre forskare och lärare eftersom jag har klinisk förankring. Min specialitet är EKG och ultraljudsundersökning av hjärtat.

Andreas karriärtips!

1. Satsa på det du brinner för.

Det underlättar när det är tuftt och tungt.

2. Upprätthåll din kompetens.

Bibehåll din nyfikenhet och håll dig uppdaterad.

3. Hitta din nisch.

Fördjupa dig inom ett område, så får du en specialistkompetens.

4. Utveckla ditt nätverk.

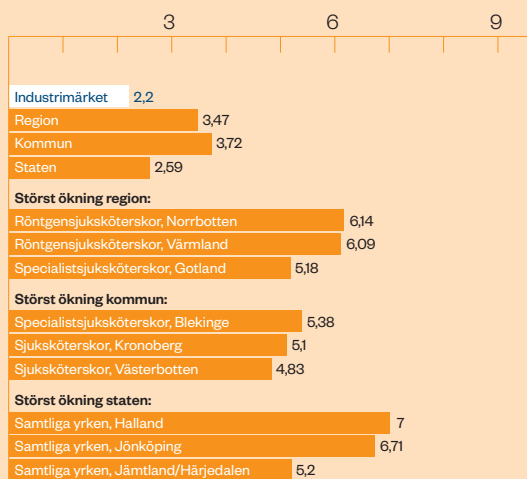
Du är aldrig ensam om du har ett team av kollegor, handledare och vårdpersonal omkring dig.

Löneutvecklingen 2019

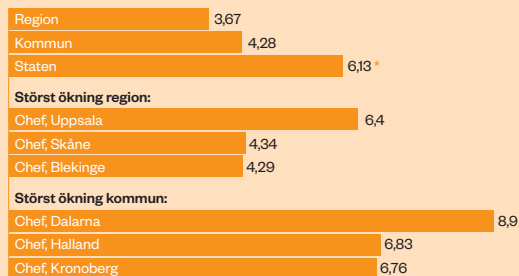
+3,53%

Medlemmar i Vårdförbundet fortsätter att ha en löneutveckling som ligger en bra bit över det så kallade industrimärket.

Utan chefer Löneutveckling i % per sektor

Endast chefer

* Chefer både 2018 och 2019 inom staten

Även om den genomsnittliga löneutvecklingen är hög ser det inte lika bra ut överallt. Vårdförbundet har sett att det till och med finns arbetsgivare som gett mindre än industrins märke och vi fortsätter kämpa för att arbetsgivare på allvar måste ta ansvar för kompetensbristen och använda det centrala löneavtalet som det är tänkt, det vill säga belöna erfarenhet, kunskap och resultat i verksamheten. Då väljer fler att stanna på arbetsplatsen, arbetsmiljön blir bättre och patientsäkerheten ökar.

Läs mer: Från maj 2020 kan du ta del av 2019 års löneutveckling på vardforbundet.se. Där kan du även ta del av detaljerad lönestatistik.

”Utan Vårdförbundet hade jag inte jobbat som sjuksköterska idag”

En felaktig avstängning och en bestraffningskultur skakade den skånska sjuksköterskans värld. Tack vare Vårdförbundets stöd förlängdes sex månaders avgångslön till 16.
– Utan Vårdförbundet vid min sida skulle jag ha blivit fullständigt krossad, säger hon.

Den 23 augusti 2018 fick en sjuksköterska i Skåne, vi kan kalla henne Maja*, telefonsamtalet som förändrade livet. Hon blev avstängd från jobbet – utan att få reda på varför.

– Jag ringde Vårdförbundet och de har varit ett fantastiskt stöd. Jag hade en styrelseledamot som verkligen engagerade sig i mig, som jag kunde ringa alla dagar i veckan. Hon följde med på alla svåra möten och fick mig att inse att arbetsgivaren inte har rätt att köra över mig.

Det framkom först tre veckor senare att en kollega skrivit en avvikelserapport, som enligt Maja inte stämde.

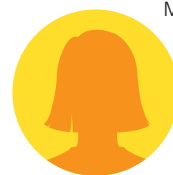
Arbetsgivaren yrkade på uppsägning och erbjöd sex månaders lönekomensation, vilket Vårdförbundet bestred.
– Utan Vårdförbundet vid min

sida skulle jag ha blivit fullständigt krossad. En jurist på Vårdförbundet stöttade mig i den rättsliga processen. Efter 17 år inom vården skäms jag när jag blir utsatt för något sådant här. Vårst av allt var att arbetsgivaren försökte ta ifrån mig min värdighet, få mig att ta på mig skulden, trycka ner mig så mycket att jag själv skulle tro att allt var mitt fel, säger Maja.

Tack vare Vårdförbundet fick

Maja 16 månaders arbetsbefrielse med lön och semesterersättning.

– När världen rasar i yrkeslivet och du blir ifrågasatt som person och i din profession, kan det vara svårt att hålla fokus och sortera i

Tips!

Vill du ha råd och stöd? Ring Vårdförbundet Direkt 0771-420 420

det känslomässiga, det professionella och det arbetsrättsliga. Det här fallet visar hur vi på Vårdförbundet stöttar våra medlemmar, säger Janet

Parmvi, förbundsombudsman på Vårdförbundet.

Idag har Maja en ny anställning och älskar sitt jobb.

– Men utan Vårdförbundet hade jag inte jobbat som sjuksköterska idag.

En fördjupning i Majas berättelse hittar du på vardforbundet.se/ arsberattelse-2019

November
Rekordhög aktivitet i våra sociala kanaler.

2 december
Premiär för webinar! Ett 70-tal chefer och ledare tog del av senaste nytt inom vårdutveckling vid två webbtillfällen.

”Alla ska känna sig viktiga och sedda av sin chef”

Foto: Sophie Ekman

Personcentrerat ledarskap är en självklarhet för Anna-Karin Ekstrand, enhetschef och barnmorska.

– Det är det enda sättet att få alla att växa och känna sig viktiga på sin arbetsplats, menar hon.

Vad är personcentrerat ledarskap för dig?

– Att försöka hitta varje medarbetares egna förutsättningar för att göra ett bra jobb och utgå från var de befinner sig i sin utveckling och process. Det kräver tid, ett tillåtande klimat och att alla i gruppen är trygga med varandra.

Hur jobbar du med det?

– Jag har en tillitsbaserad ledarstil; jag litar på att mina medarbetare kan och gör sitt jobb och tar eget ansvar. Jag har inget kontrollbehov. Alla ska känna sig viktiga och sedda av sin chef, det är A och O.

Hur är man en bra chef?

– Som chef krävs det att du ser och är intresserad av de personer du arbetar med, och inte bara tittar på rollen och vad den ska uppfylla. Medarbetarna ska känna att jag finns

här och att min dörr är öppen. En chef ska vara tillgänglig och nåbar – det är en kamp att få det att gå ihop med 22 medarbetare på fyra olika enheter och en hög administrativ belastning.

Hur är du som chef?

– Respektfull, tålmodig och empatisk. Passiv kanske en del skulle säga, men jag vill att medarbetaren förstår att han eller hon har ett eget ansvar. Chefen ska inte gå in och göra saker utan måste delegera och släppa – det bygger på att medarbetarna är redo att ta uppgiften.

Vad är utmaningen i din roll?

– Att räkna till och dra gränser. Det är frustrerande att inte räkna till, för jag kan inte vara så nära medarbetarna som jag vill vara. Det absolut svåraste är på vilken nivå jag kan vara personnära, utan att kliva in för mycket. Som chef måste jag hitta min balans. Jag kan inte göra allt och vara hur tillgänglig som helst.

Näm ett bra exempel på personcentrerat ledarskap?

– Jag är bra på att tänka utanför givna ramar och se nya möjligheter. Nu har jag parat ihop två medarbetare från olika enheter som båda har engagemang och kunskap om arbete med våld- och sexualitetsproblem, och fått pengar för ett kunskapshöjande projekt gentemot elevhälsan i Stockholms län. Det är både resurseffektivt och leder till att medarbetarna får göra det de brinner för, utnyttja sina erfarenheter samt utveckla sig själva – vilket är viktiga faktorer för att trivas på jobbet.

Vad är det roligaste med ditt jobb?

– Att vara med och påverka och driva vården i den riktning som jag tycker är värdefull. Och att verka nära de människor som har ett lidande där vi kan hjälpa till.

13 december

Vi har fortsatt vara med i regeringens utredning ”God och nära vård” som leds av Anna Nergård. Den handlar om omställningen till personcentrerad nära vård, vilket innebär att vården utgår från personens unika behov, erfarenhet och förmåga, istället för att i huvudsak se en sjukdom eller en diagnos.

Hurra vi är
114 033
medlemmar!

270

rekryterande medlemsaktiviteter genomförde vi i hela Sverige under november.

Personcentrerad vård behöver personcentrerat ledarskap

Medicinska resultat är goda, men inte när det gäller patientens medinflytande och delaktighet. Detsamma gäller för medarbetarna. Vårdförbundet vill därför ha en kulturförändring i vården där patienternas kunskap om sin egen situation tillvaratas, liksom personalens kompetens. Då blir insatserna rätt, både vad gäller vård och arbetsmiljö.

För att möjliggöra detta behövs det ledare som arbetar med personcentrerat ledarskap och implementerar personcentrerad nära vård. 160 chefer har gått vårt ledarprogram och 37 stycken i senaste kursen 2019. Läs mer på vardforbundet.se/ledarprogrammet

Läs om hela 2019 på vardforbundet.se/arsberattelse-2019

Här har vi samlat fler artiklar och filmer som berättar ännu mer om stora händelser 2019. Scanna QR-koden enkelt med din mobilkamera.

Mot 2020
tillsammans

VÅRDFÖRBUNDET

Vi är
vården

Det här är Vårdförbundet

Vårdförbundet är ett växande yrkesförbund som tar tillvara på medlemmarnas fackliga intressen. Vi organiserar 114 000 legitimerade barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor. Samt studerande till dessa yrken.

Tillsammans har vi utvecklat vården i över 40 år. Vi kämpar för ett hållbart yrkesliv med bättre villkor, tryggare arbetsmiljö och högre löner. Vi

vill ha en vård som är personcentrerad och säker. Vi har jobbat för bättre utbildning och fler forskningsmöjligheter. Idag har alla våra yrken legitimation, individuell lönesättning och högre löner.

Men vi är långt ifrån nöjda. För att lyckas i det fackliga arbetet och för att kunna erbjuda bra tjänster för alla medlemmar behöver vi vara många. Tillsammans blir vi starka.

Som medlem får du:

- **Personlig rådgivning och stöd** via Vårdförbundet Direkt.

- **Bättre villkor.** Vi arbetar för att du ska omfattas av kollektivavtal som gör villkoren bättre för dig i din vardag.

- **Fackligt arbete nära dig.**

Förtroendevalda på din arbetsplats driver och påverkar i viktiga frågor som rör ditt arbete.

- **Inkomstförsäkring.**

Tillsammans med a-kassan kan inkomstförsäkringen ge dig ersättning motsvarande upp till 80 procent av din lön om du blir arbetslös.

- **Medlemsförmåner** såsom

aktiviteter, förmånliga rabatter, resor och böcker.

- **Juridiskt stöd.**

- **Tillgång till lönestatistik.**

- **Medlemstidningen** Vårdfokus.

**Bli medlem
idag!**

3 månader kostnadsfritt
medlemskap för nya
medlemmar.*

Du som ännu inte är medlem
– gå med i Vårdförbundet!

vardforbundet.se/blimedlem

Vi finns i hela landet

Vårdförbundet Direkt: 0771-420 420

Vardagar 8:00–18:00

vardforbundet.se/vfdirekt

* Gäller yrkesverksamma medlemmar, vid ett tillfälle.